

Ändringar i förordningen om sjömansskatt

Av förste länsassistenten Gunnar Johnsson

Såsom i korthet nämnts i Skattenytt 1970 s. 315 har riksdagen antagit de förslag till ändringar i förordningen (1958:295) om sjömansskatt (SjF) som framlagts i prop. 1970:98. Riksdagen har dessutom godkänt de i samma proposition föreslagna grunderna för nya sjömansskattetabeller. BeU 1970:44, rskr 298. Förslagen i propositionen har utarbetats på grundval av betänkande framlagt av 1967 års sjömansskattekommitté. De nya författningsbestämmelserna återfinns i SFS 1970:410. Nya sjömansskattetabeller är intagna i SFS 1970:423.

Historik

Sjömansskatten är en definitiv källskatt, som uttas av i redarens tjänst anställda ombord på svenskt handelsfartyg med en bruttodräktighet av minst 100 registerton under förutsättning att fartyget nyttjas i vad SjF benämner när- eller fjärrfart. Två sjömansskattetabeller förekommer, närfartstabellen och fjärrfartstabellen. Skatten enligt närfartstabellen ansluter sig nära till skatten i land, medan skatten enligt fjärrfartstabellen understiger landskatten. Skatt enligt sjömansskattetabell betalas av sjömän bosatta i Sverige, Danmark, Finland och Norge samt av i utlandet bosatta sjömän som är inskrivna i det svenska sjömansregistret. Övriga sjömän betalar skatt med 15 procent av den beskattningsbara inkomsten. För utom Norden bosatt sjöman gäller att han kan få befrielse från skatten om han är skattskyldig i bosättningslandet för sin inkomst på svenskt fartyg.

I Sverige bosatt sjöman skall inte deklarerera och inte heller taxeras för inkomst, som han betalar sjömansskatt för. Ett av skälen till införande av en särskild skatt för sjömän var just dessas svårighet att fullgöra sin deklarationsskyldighet och att bevaka sina intressen i skattefrågor. Andra skäl var bl a sjömännens bristande möjlighet att utnyttja samhällets service och viss svårighet att med tidigare gällande skattesystem rekrytera svenskt sjöfolk till den svenska handelsflottan. Dessutom var införandet av sjömansskatten en internordisk fråga. Samtidigt som Sverige 1958 införde sjömansskatt infördes sådan skatt i Danmark och Finland. I Norge hade då bestämmelser om sjömansskatt varit i kraft i flera år.

Ärenden angående sjömansskatt handläggs av sjömansskattenämnden och sjömansskattekontoret. Kontoret är f n som en särskild sektion knutet till länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Fr o m 1971 skall såväl nämnd som kontor ingå i det nyinrättade riksskatteverket men fortfarande vara förlagda till Göteborg.

Bestämmelserna i SjF har alltsedan förordningens tillkomst varit i stort sett oförändrade. Ett par väsentliga ändringar antogs emellertid redan av 1961 års vår-

riksdag. Den ena ändringen, som trädde i kraft 1.6.1961, avsåg införande av jämningsmöjlighet för studerande beträffande inkomst ombord under ferier. Den andra ändringen trädde ikraft 1.1.1962 och innebar nya regler för beskattning av engångsbelopp.

Även om sjömansskatten i vart fall sedan 1962 kan sägas ha fungerat tämligen väl, har ändå en viss, berättigad kritik kunnat riktas mot denna beskattningsform. Att sjömansskatten inte i alla avseenden fungerat helt tillfredsställande beror bl a på att en definitiv källskatt i stor utsträckning måste bygga på schabloner. Jämningsmöjligheterna måste exempelvis av naturliga skäl begränsas. Den som har högre kostnader än genomsnittet för förvärvande av inkomsten ombord kan inte bli tillgodosedd i full utsträckning härför. För den korttidsanställda som endast delvis har möjlighet utnyttja ortsavdrag och andra avdrag kan skatteformen vara ogynnsam.

I framställning till finansministern i juli 1965 påyrkade de ombordanställdas organisationer därför en översyn av SjF. Organisationernas främsta önskemål var följande: En förenklad och mera rättvis beskattning av engångsbelopp, fjärrfartsskatt även för sjömän i närfart samt utvidgade jämningsmöjligheter vid korttidsanställning.

Organisationernas begäran om översyn tillmötesgicks genom tillsättande av 1967 års sjömansskattekommitté. Enligt direktiven skulle översynen av SjF inte begränsas till de av organisationerna berörda frågorna utan omfatta förordningen i dess helhet. I kommitténs betänkande (SOU 1969:55), som avlämnades i december 1969, har därför berörts de flesta tänkbara frågeställningar i samband med sjömansskatten. Kommitténs förslag syftar i stor utsträckning till förenkling av bestämmelserna och tillämpningen av dessa. Några förslag går dock av materiella skäl i motsatt riktning. Med smärre ändringar har kommitténs förslag genomförts.

I det följande lämnas redogörelse för de viktigaste ändringarna i SjF.

Sjömansskattens storlek

Som grund för de nuvarande sjömansskattetabellerna ligger källskattetabellen för år 1965 vid kommunal utdebitering av 16 kr per skattekrona. En viss omräkning av källskattetabellen har emellertid företagits. Sjömännen har ansetts böra få tillgodoräkna sig vissa avdrag utöver vad källskattetabellen medger. Sålunda har avräknats dels schablonavdrag från löneinkomsten med 100 kr, dels avdrag för sjukförsäkringsavgift med belopp som motsvarar på inkomsten belöpande avgift, dock lägst 150 kr, och dels avdrag för försäkringspremier med 250 kr för ogift och 500 kr för gift. Samtliga belopp avser år. Förmån av fritt vivre ombord har värderats till 200 kr per månad. Detta värde har påverkat skattebeloppen utom vad avser gift sjöman i fjärrfart. För denne är förmånen skattefri med vissa begränsningar.

Skattebeloppen enligt den omräknade källskattetabellen har minskats med för närfart 10 kr och för fjärrfart 25 kr per månad. Sjömansskatt avläses på sjömannens beskattningsbara inkomst varmed förstås den kontanta inkomsten eventuellt minskad med jämningsbelopp och med belopp som utgör skattefritt krigsriskstill-

lägg. Skattebeloppet är i varje inkomstläge emellertid så avvägt mot skedet — utom i det angivna undantagsfallet — omfattar skatt också på det fria vivret.

Enligt de nu beslutade grunderna för nya sjömansskattetabletter skall skatten beräknas på grundval av en kommunal utdebitering av 20 kr. Medelutdebiteringen för år 1970 är 21 kr. Att man stannat för 20 kr beror på att medelutdebiteringen i de län där de flesta sjömännen är bosatta ligger cirka en kr lägre än riksgenomsnittet.

De nya skattereglerna, som skall tillämpas på landinkomster från 1971, slår igenom även på sjömansskatten. Kommunalskatteavdraget försvinner sålunda även för sjömännen och likaså schablonavdraget för sjukförsäkringsavgift.

Trots att skäl förelåg för höjning av värdet för förmån av fritt vivre ombord föreslog sjömansskattekommittén oförändrat belopp, 200 kr per månad, med motivering att förmånen av fritt logi ombord i många fall fick anses sakna egentligt värde. Två ledamöter i kommittén ansåg att förmånen av fritt vivre borde vara skattefria för sjömännen. Så är fallet i Norge. I propositionen uttalades att förmånen av fritt logi ombord alltmör förlorat i värde. Därför föreslogs att endast förmånen av den fria kosten skulle anses skattepliktiga. Detta skulle gälla alla sjömän och således även gift sjöman i fjärrfart. Förmånen föreslogs värderad till 250 kr per månad.

Det omkostnadsavdrag om 100 kr, som nu tillgodoräknas sjömännen, fann sjömansskattekommittén alltför lågt. Sjömännens kostnader av olika slag på grund av sitt yrke har stigit oavbrutet utan att särskild kompensation härför lämnats vid tidigare revisioner av sjömansskattetabletterna. Till denna ökning har bidragit inte bara den allmänna kostnadsstegringen utan även strukturförändringarna inom sjöfarten. Kommittén föreslog en höjning av avdraget med 600 kr till 700 kr per år att gälla i både när- och fjärrfart. I propositionen delade finansministern kommitténs uppfattning att det nuvarande avdraget inte gav sjömännen tillräcklig kompensation för deras kostnader. Då kostnaderna för sjömännen i fjärrfart normalt fick anses högre än för sjömännen i närfart, föreslogs i propositionen att avdraget i närfartstabellerna skulle begränsas till 500 kr per år medan det i fjärrfartstabellerna skulle uppgå till 1 000 kr per år.

I propositionen föreslogs vidare att de belopp som framkom sedan källskattetabletterna omräknats skulle reduceras ytterligare med 50 kr i närfart mot nu 10 kr och med 150 kr i fjärrfart mot nu 25 kr. I vissa inkomstlägen har denna reduktion begränsats men utgör minst 25 kr i närfart och 75 kr i fjärrfart.

Skatten för gift sjöman (kolumn 2—3 i sjömansskattetabletterna) är så konstruerad att denne alltid får åtnjuta skattereduktion enligt 2 § 4 mom uppbördsförordningen med 150 kr per månad. Detta gäller oavsett om maken har inkomst eller inte och oberoende av storleken av makens inkomst. En gift sjöman vars make har inkomst på minst 2 000 kr får debetsedel för preliminär A-skatt med kolumn 1. Han skall emellertid betala sjömansskatt enligt kolumn 2—3. Denna bestämmelse medför vissa komplikationer. Beträffande sjömän inskrivna i sjömansregistret har

problemet kunnat lösas på så sätt att de ADB-mässigt framställda debetsedlarna förses förutom med sedvanlig kolumnbeteckning även med särskild kolumnangivelse avseende sjömansskatt. I motsats till vad som f n gäller skall även gift kvinnlig sjöman utan hemmavarande barn under 16 år betala skatt enligt kolumn 2—3 i sjömansskattetabellen.

Som tidigare nämnts föreslog sjöfolksorganisationerna slopande av närfartstabellen. Närfart är fart mellan svenska hamnar utanför öppen kust eller utomskärs vid kusterna samt fart mellan svensk och utländsk hamn eller mellan utländska hamnar dock ej fart bortom linjen Hanstholm—Lindesnäs eller bortom Cuxhaven. Fjärrfart är fart utanför linjen Hanstholm—Lindesnäs eller bortom Cuxhaven. Sjömansskattekommittén ansåg sig endast delvis kunna biträda organisationernas förslag. Kommittén fann inte skäl föreligga för fjärrfartsskatt på passagerarfärjor i linjetrafik mellan Sverige och Danmark, Sverige och Tyskland, Sverige och Finland samt svenska fastlandet och Gotland. Även andra fartyg med liknande fasta trader ansågs böra ha kvar närfartstabellen. Däremot föreslog kommittén tillämpning av fjärrfartstabellen för all annan fart inom närfartsområdet. Sjömännen i denna inte linjebundna trafik ansågs ha samma nackdelar (lång bortovaro från hemorten m m), som sjömännen i fjärrfart.

Ändring har genomförts enligt kommitténs förslag. Innebörden av ändringen är att de anställda på nästan alla fartyg i lasttrafik inom närfartsområdet kommer att få betala den lindrigare fjärrfartsskatten medan endast sjöman på fartyg i linjefart inom nämnda område får betala den högre närfartsskatten. Det tillägget har gjorts till kommitténs förslag att sjömansskattenämnden skall kunna medge, att fjärrfartstabellen får tillämpas även på fartyg i längre linjefart inom närfartsområdet.

Beskattning av engångsbelopp

Engångsbelopp är exempelvis semesterersättning, s k vederlagsersättning, retroaktiv lön, gratifikation och bärgarlön. Vederlagsersättning kallas den ersättning i pengar som sjöman får om han inte vid fartygets uppehåll i hamn kan erhålla den kompensationsledighet som han är berättigad till på grund av arbete ombord under sön- och helgdagar samt därför att sjöarbetstidslagen tillåter längre ordinarie arbetstid än motsvarande lagstiftning för landanställda. F n beskattas engångsbelopp enligt olika regler, som är såväl krångliga som i vissa fall materiellt mindre tilltalande. Semesterersättning och vederlagsersättning beskattas på samma sätt som månadslön, medan övriga engångsbelopp i princip beskattas genom att läggas på toppen av årsinkomsten. Olika regler gäller dock om dessa senare engångsbelopp uppgår till högst 1 200 kr eller om de överstiger detta belopp.

De nya reglerna innebär att engångsbelopp av alla slag beskattas procentuellt enligt ett enhetligt system. Ett engångsbelopp kommer att beskattas efter det procenttal, som skatten på sjömannens månadsinkomst den månad, då engångsbeloppet avräknas, utgör av månadsinkomsten jämte värdet av fri kost.

Exempel

Månadsinkomst	2.000 kr
Värdet av fri kost	250 kr
	<hr/>
	Summa 2.250 kr

Skatt på 2.000 kr enligt fjärrfarttabellen, kolumn 1 532 kr
532 kr utgör 24 % (avrundat uppåt) av 2.250 kr.

En ogift sjöman i fjärrfart med en månadsinkomst av 2.000 kr får således betala 24 % i skatt på ett samtidigt med månadsinkomsten avräknat engångsbelopp.

Skatten på ett engångsbelopp blir större ju högre månadsinkomst sjömannen har. Däremot påverkar engångsbeloppets storlek inte skatteuttaget. Det procenttal efter vilket skatten skall beräknas är alltså detsamma, om engångsbeloppet utgör 100 kr eller 10.000 kr.

Procenttalen för beräkning av skatt på engångsbelopp finns intagna i särskilda tabeller efter själva skattetabellerna i SFS 1970:423. För redarna och sjömansskattekontoret skulle det vara tämligen besvärligt att tillämpa de nämnda procenttalstabellerna liksom tabellmaterialet i övrigt i nämnda författning. Tabellerna avser nämligen skatt och skatteprocent endast för inkomst avseende hel månad. Sjömansskattenämnden ger därför ut sk dagtabeller, som omfattar skatt på löner för 1—30 dagar. Vid varje skattebelopp i dessa tabeller anges det procenttal som skall tillämpas vid beskattning av samtidigt med lönen avräknat engångsbelopp.

Metoden med procentbeskattning av engångsbelopp ger flera fördelar.

Från administrativ synpunkt medför metoden en betydande förenkling av beskattningen. Flera, i vissa fall krångliga skatteberäkningsmetoder ersätts med en enkel metod. För redarnas del innebär den nya metoden väsentligt mindre risker för felberäkning av skatten. För statsverket medför metoden ett enklare granskningsförfarande. För sjömännen blir det lättare att kontrollera skatteavdragets riktighet. Metoden har vidare den stora fördelen att tröskelproblem nästan helt bortfaller. I gränfallen kan aldrig bli fråga om skatteökning med mer än 1 %.

Metoden ger dessutom vissa skattefördelar. Detta gäller inte beträffande semester- och vederlagsersättning. På dessa ersättningar blir skatten i stort sett densamma som enligt nuvarande system. På andra engångsbelopp däremot ger procentmetoden alltid lägre skatt än nu tillämpade metoder. Skattelindringen blir på dessa belopp i allmänhet av betydande omfattning. Om exempelvis en gift sjöman i fjärrfart med en månadsinkomst av 3.000 kr uppbär retroaktiv lön, 1.000 kr får han i dag betala 49 % i skatt men efter ikraftträdandet av de nya bestämmelserna endast 28 %.

Det bör dock noteras att de engångsbelopp, för vilka skatten lindras, inte förekommer särskilt ofta. Den lägre skatten på dessa får anses utgöra kompensation för att sjömansskatt under vissa förhållanden kan bli för hög även efter revisionen av SjöF.

Utlänningars beskattning

Sjöman som är bosatt utom Sverige, Danmark, Finland och Norge och som inte är inskriven i det svenska sjömansregistret betalar som tidigare nämnts för närvarande sjömansskatt med 15 % av den beskattningsbara inkomsten ombord. Den som är skattskyldig i bosättningslandet för inkomsten på svenskt fartyg kan dock medges befrielse från skyldigheten att betala sjömansskatt. Skattesatsen, 15 %, är densamma på fartyg i när- och fjärrfart och oberoende av inkomstens storlek, av sjömannens civilstånd eller eventuell underhållsskyldighet mot barn. Jämkning medges inte den som betalar sjömansskatt efter 15 %. Ett undantag av mindre betydelse förekommer dock från denna regel. Se under ”Jämkning av sjömansskatt” i det följande.

Den proportionella 15 %-iga skatten är väl hård för den lågavlönade, i synnerhet om han är gift, men mycket blygsam för sjöman med hög inkomst. Detta sistnämnda förhållande har under alla år skatten tillämpats varit ett irritationsmoment för dem som betalar den högre tabellskatten. Man har ansett att en utländsk sjöman vid anställning på svenskt fartyg har så stora fördelar bl a enligt sjömanslagen att ett högre skatteuttag än 15 % av inkomsten är motiverat.

Att en utländsk sjöman skulle betala lika hög skatt som en svensk ansåg sjömansskattekommittén orimligt av flera skäl. Utlänningarna kan bl a inte utnyttja de svenska sociala förmånerna. I sjömansskatten ingående folkpensions- och sjukförsäkringsavgift borde därför inte betalas av de utländska sjömännen. Av administrativa skäl är det dessutom olämpligt att införa jämningsmöjligheter för utlänningarna, vilket vore nödvändigt om de skulle betala ”full” skatt. En för hög utlänningsskatt kunde också medföra svårigheter vid rekryteringen av sjöfolk. Den svenska handelsflottan är i stor utsträckning beroende av de utländska sjömännen. Kommittén föreslog en omläggning av utlänningsskatten till en progressiv skatt, som i inkomstlagen över 1 200 kr skulle ligga 15 % under skatten för gift svensk sjöman. Vid 1.200 kr inkomst skulle skatten liksom nu vara 15 % av inkomsten. I lägre inkomstlagen skulle skatten understiga 15 % men aldrig 10 %. Enligt förslaget skulle en särskild kolumn intas i skattetabellerna för utlänningsskatten. Skatten skulle vara densamma i när- och fjärrfart. Den föreslagna skatten skulle givetvis gynna sjömän utan försörjningsbörd framför andra sjömän. Kommittén ansåg sig av administrativa skäl emellertid inte kunna föreslå en mellan ogifta, gifta och ogifta med barn differentierad utlänningsskatt.

I propositionen anslöt finansministern sig till kommitténs uppfattning att nuvarande proportionella skatt för utlänningarna borde ersättas med en progressiv skatt. Skatteskalen föreslogs emellertid något annorlunda uppbyggd än vad kommittén förordade. Enligt det genomförda förslaget skall utlänningarna betala sjömansskatt efter en särskild kolumn, ”Kolumn U”, i sjömansskattetabellerna. På samma sätt som gäller beträffande övriga kolumner är skatten i kolumn U högre i närfartstabellen än i fjärrfartstabellen. Skatten enligt kolumn U utgör 90 % av skatten för i Sverige bosatt gift sjöman på beskattningsbara inkomster av 1.800 kr eller högre. Vid lägre inkomster har skatten bestämts till viss procentandel av skat-

ten för här bosatt ogift sjöman utan barn. Även för de utländska sjömännen kommer engångsbelopp att beskattas enligt procentmetoden.

I detta sammanhang kan nämnas att avtal i dagarna träffats med Island om att i detta land bosatt sjöman vid anställning på svenskt handelsfartyg fr o m 1971 skall betala sjömansskatt enligt samma regler som gäller för här i riket bosatt sjöman.

Jämkning av sjömansskatt

Sjöman kan enl nuvarande regler få jämkning av sjömansskatt på grund av

- a) underskott i egen förvärvskälla
- b) utbetalning av periodiskt understöd
- c) avgift för sådan pensionsförsäkring, som avses i 46 § 2 mom 2. kommunal-skattelagen
- d) sådant underhåll av inte hemmavarande barn under 16 år (18 år fr o m 1971), som avses i 46 § 2 mom 4. kommunal-skattelagen, eller
- e) nedsatt skatteförmåga.

Jämkning i fall som avses under a)–d) medges bara om jämningsbeloppet utgör minst 600 kr. I första hand skall avdrag utnyttjas mot eventuell landinkomst.

Vidare kan i utlandet bosatt sjöman, som betalar skatt enligt sjömansskatttabell och som har hemmavarande barn under 16 år, få jämkning med belopp motsvarande skillnaden mellan svenskt barnbidrag och barnbidrag eller liknande förmån i bosättningslandet (s k barnbidragsjämkning).

En särskild jämningsmöjlighet föreligger för sjöman som betalar sjömansskatt på drickspengar enligt av sjömansskattenämnden fastställda grunder. Anser sådan sjöman att det uppskattade drickspenningbeloppet är väsentligt för högt, har han möjlighet att få beloppet jämkat.

Slutligen kan studerande medges jämkning av sjömansskatt på inkomst förvärvat under ferier, om sjömansskatten på inkomsten väsentligt överstiger den skatt som skulle ha utgått om inkomsten i stället förvärvats vid anställning i land (s k stude-
randejämkning).

Möjligheten att få jämkning av schablonmässigt beräknad drickspenninginkomst är öppen för alla berörda sjömän. Övriga jämningsmöjligheter är däremot förbehållna sjömän som betalar sjömansskatt enligt sjömansskatttabell.

En definitiv skatt måste i stor utsträckning bygga på schabloner. Skatten bör vara konstruerad så att jämkning skall behöva förekomma endast i undantagsfall. Annars förlorar den sin karaktär av definitiv skatt. Så länge man inte har schabloniserad definitiv skatt på inkomst av tjänst i land, är det dock naturligt att sjömännen jämför sin skatt med den mera ”millimeterrättvisa” landskatten. I vissa fall är det som tidigare framhållits direkt ogynnsamt att betala sjömansskatt. Så är exempelvis förhållandet för den som har särskilt stora kostnader för förvärvande av inkomsten ombord. Jämkning för sådana kostnader medges inte och ej heller får kostnaderna avdras mot eventuell landinkomst. Som förut beskrivits har denna nackdel i vart fall delvis eliminerats genom att de i skatttabellerna inräknade

omkostnadsavdragen höjts från 100 kr till 500 kr i närfart och till 1.000 kr i fjärrfart.

Sjömansskatten är ofördelaktigare än landskatten även i ett annat avseende, nämligen vid korttidsanställning. Sålunda får den som under ett kalenderår har inkomst ombord endast kortare tid och som inte dessutom under året har annan inkomst betala högre skatt än han fått göra om han taxerats för inkomsten. Av sjömansskattekommitténs undersökningar framgår att detta förhållande gäller vid anställning ända upp till sex månader (i enstaka fall även längre tid). Jämningsmöjlighet föreligger bara om inkomsten förvärvats under ferier eller om den korta anställningen föranletts av skäl som kan grunda avdrag för nedsatt skatteförmåga.

Även med beaktande av de redovisade skälen mot utökning av jämningsmöjligheterna ansåg sjömansskattekommittén det orimligt att acceptera de ogynnsamma verkningar som sjömansskatten visats ha vid korttidsanställning. Kommittén föreslog därför införande av vidgade jämningsmöjligheter vid sådan anställning. Antalet korttidsanställda ombord är emellertid mycket stort. Kommittén ansåg sig därför böra begränsa jämningsrätten till att omfatta studerande, värnpliktiga och sjuka.

Bestämmelser om utvidgad jämningsrätt för korttidsanställda har beslutats enligt kommitténs intentioner. För jämkning måste tre förutsättningar samtidigt vara uppfyllda.

Dessa är följande:

1. Den tid under beskattningsåret då sjöman haft inkomst ombord, i förekommande fall tillsammans med den tid under samma år då han haft inkomst i land av eget arbete, får uppgå till högst sex månader.

2. Sjöman måste under mer än tre månader av året ha bedrivit studier, fullgjort militärtjänstgöring eller varit sjuk utan att åtnjuta sjuklön.

3. Under året betald sjömansskatt och beräknad slutlig skatt på inkomst i land skall sammanlagt väsentligt överstiga den slutliga skatt som sjömannen kan beräknas bli påförd om även inkomsten ombord utgjort intäkt av tjänst enligt kommunalskattelagen.

Att beräkna slutlig skatt med hjälp av en exakt taxerings- och debiteringsmetod medför vissa administrativa svårigheter. Slutlig skatt skall därför enligt de nya reglerna i stället beräknas med ledning av den för beskattningsåret gällande källskattetabell, som närmast motsvarar den utdebitering till kommunal skatt som utgör grund för sjömansskattetablerna. Källskattetabellen för kommunal utdebitering 20 kr blir således tillämplig så länge de nya sjömansskattetablerna är i kraft. Följande exempel visar hur beräkningsmetoden fungerar.

Beskattningsbar inkomst ombord under tiden	
1.6—31.8 (= tre månader)	4.500 kr
Tillkommer värdet av fri kost ombord under tre månader à 250 kr per	
månad	750 kr
	<hr/>
	5.250 kr

	Transport	5.250 kr
Tillkommer inkomst i land		900 kr
		Summa inkomst 6.150 kr

1/12 av detta belopp anses vara inkomst för en månad och utgör 512 kr (öretal bortfaller). Skatt härå enligt källskatttabell för utdebitering 20 kr, kolumn 1, antas vara 30 kr. Beräknad slutlig skatt blir då $30 \text{ kr} \times 12 = 360 \text{ kr}$. Beloppet, 360 kr, jämförs med erlagd sjömansskatt (om landinkomsten varit så hög att slutlig skatt skulle ha beräknats på den, skulle denna slutliga skatt vid jämförelsen ha tillagts sjömansskatten). Är sjömansskatten väsentligt högre än den beräknade slutliga skatten medges jämkning med skillnadsbeloppet.

I praxis har hittills ett skillnadsbelopp inte ansetts väsentligt, om det understiger 10 % av beräknad slutlig skatt på sjömannens samtliga inkomster under inkomståret.

Den beslutade schablonmässiga beräkningsgrunden kan inte antas missgynna sjömännen. En ostridig fördel med metoden är att bara en källskatttabell behöver tillämpas. Hänsyn tas inte till faktiska utdebiteringen i sjömannens bosättningskommuner. Samma princip som gäller beträffande sjömansskatten, blir alltså tillämplig även då fråga uppkommer att omräkna skatten enligt allmänt gällande regler.

Övriga frågor

En del andra ändringar av sjömansskatteförordningen har genomförts. Dessa skall här endast i korthet beröras.

Regler om ränta på återbetald sjömansskatt har införts. Ränta skall utgå med fem procent per år. Ränta beräknas från juli månad året efter det år, då skatten betalats, och till den månad, då beslut om återbetalning meddelas. Av förenklingsskäl utgår inte ränta, om densamma understiger 10 kr. Av samma skäl räknas ränta för hela månader i stället för exakt efter antalet dagar.

SjF detaljreglerar de fall där rättelse av sjömansskatt skall ske till sjömannens fördel. Då det gäller rättelse i motsatt riktning saknas i stort sett bestämmelser för. Sådan rättelse kan ske endast om det kan påvisas, att sjöman lämnat felaktiga uppgifter.

Enligt de nya bestämmelserna kan rättelse ske till sjömannens nackdel, om han i ansökan om jämkning eller rättelse lämnat felaktig uppgift, om han inte iakttagit honom ålagd underrättelseplikt om förändringar som inträffat i förhållanden, varom han lämnat uppgift i jämnings- eller rättelseansökan, eller om ändring inträffat i förhållande som påverkar hans skattekolumn. Beslut om rättelse fattas av sjömansskattenämnden på hemställan av sjömansskattekontoret. Rättelse skall inte ske om det belopp, som undgått beskattning, är att anse som ringa. I beslut om rättelse får sjömansskattenämnden, i motsats till vad som för närvarande gäller, till betalning fastställa det skattebelopp sjöman ytterligare skall erlägga.

Enligt nuvarande bestämmelser skall krav på för lågt erlagd sjömansskatt (revisionskrav) riktas mot redaren utom i fall då redaren visar att skatteavdrag inte

kunnat verkställas på grund av meddelad införsel för underhållsbidrag eller att underlåtenheten berott på oriktig uppgift av sjömannen. I dessa undantagsfall skall krav riktas mot sjömannen.

De nya kravbestämmelserna ger vidgade möjligheter att kräva sjömannen på för lågt erlagd skatt. Krav skall förutom i redan nu gällande fall riktas mot sjömannen även när skatteavdrag under januari och februari verkställts med för lågt belopp på grund av att redaren då ägt tillämpa den skattecolumn, som gällt för nästföregående år, eller när felaktighet förekommit som föranlett beslut om rättelse till sjömannens nackdel.

Ikraftträdande

De nya sjömansskattetabellerna skall tillämpas fr o m 1.1.1971 vid redares avräkning med sjöman av belopp, som utgör beskattningsbar inkomst enligt Sjf.

Författningsändringarna träder i kraft 1.1.1971. Nuvarande bestämmelser skall dock gälla även efter ikraftträdandet beträffande sjömansskatt som avser år 1970 eller tidigare år.